

že tyto služby žalobce u žalované za služby vyšší ve smyslu Šu 1. zák. o obch. pom. považovati nelze, poněvadž je nelze klásti na roveň úkolům vrchního mistra a technických úředníků. Znaleckým posudkům o vyšších službách žalobcových po názoru soudu odvolacího rozuměti jest tak, že úkony tkalcovského mistra, srovnány byvše s úkoly obyčejných tkalců jsou sice úkony vyššími, že však je nelze považovati za rovnocenné s úkony vrchního mistra, technických úředníků a ředitele závodu, tedy za úkony vyšší ve smyslu Šu 1. zák. o obch. pomocnících. Tento názor soudu odvolacího nelze sdíleti, poněvadž za vyšší úkony ve smyslu Šu 1. zák. o obch. pom. považovati sluší všechny úkony, které přesahují obor a výši působnosti obyčejného dělníka, v tomto případě tkalce, v závodech žalované zaměstnaného. Okolnost, že snad nějaký zručný dělník úkony tyto také dovede obstarati, na věci ničeho nemění, neboť úkony tyto stávají se úkony vyššími již tím, že je jako obyčejný dělník u žalované zaměstnaný konati nemůže a že právě konání těchto úkonů bylo povinností žalovaného, tedy jeho službou. Otázka, zdali k těmto vyšším úkonům je potřebí nějakého vzdělání, není rozhodnou a stačí ku kvalifikaci úkonů žalobcových jako úkonů vyšších ve smyslu Šu 1. zákona o obch. pomocnících ta okolnost, že je k nim jako k úkonům služebním žalobcovým u žalované potřebí zvláštní zručnosti a odborné zkušenosti, která u obyčejného dělníka se nepředpokládá a nežádá. Nerozhodno jest, že ruční manuální práce zabrala největší část zaměstnání žalobcova, když tato manuální práce nebyla prací obyčejného pomocného dělníka. Kromě práce manuální konal však žalobce i práce jiné (dozor, zapisování hodin), které dle své povahy též k vyšším úkonům dle zjištěného stavu věci počítati jest. Tvrzení žalované, že ona ve svém rozsáhlém závodě tkalcovské mistry má a zaměstnává jenom z důvodu dělby práce, a že tudíž vlastně jde jen o obyčejné dělníky k určité práci přidělené a v ní zručnosti nabyvší, i kdyby bylo správné, nemohlo by změnití nic na tom, že práce žalobcem u žalované konané byly úkony vyššími, to jest úkony, které každý jiný obyčejný dělník předsevzítí nemohl. Poukaz žalované, že jenom v menších závodech snad úkony mistra tkalcovského, kde mistr za provoz je zodpovědným, mohou býti pokládány za úkony vyšší, není pro rozhodnutí sporné otázky směrodatným, a rovněž otázka, jakým způsobem tkalcovským mistrům mzda se vyplácí, zda měsíčně, či týdně, nepadá na váhu. Totéž platí i o tvrzení žalované, že v době, kdy byly ještě pracovní knížky, tkalcovští mistři zahrnováni byli pod pojem živnostenských podniků ve smyslu Šu 73 živn. ř. Poněvadž žalobce jako tkalcovský mistr jest zaměstnanec, konající vyšší nekupecké služby ve smyslu Šu 1. zák. o obch. pom. přísluší mu dle Šu 20 zákona o obchodních pomocnících 6 nedělní lhůta, končící kalendářním čtvrtletím, v tomto případě tedy 31. prosince 1922. Nárok žalobcův na výplatu mzdy po celou dobu výpovědní a alliquotní části novoročního jeví se proto důvodným a bylo tudíž odvolání žalobcovu vyhověti.

Čís. 4029.

O zlý úmysl (§ 1324 obč. zák.) jde jen tehdy, když škůdce měl vůli, ke zlu směřující, k bezprávnému výsledku čelící, kdežto o »hrubé«

nedbalosti lze mluvit, když škůdce nedbal vůbec žádné ani té nejobyčejnější píle a pozornosti.

(Rozh. ze dne 1. července 1924, Rv I 603/24.)

Žalovaný vymohl si proti manželce žalobkyně prozatimní opatření vzetím do uschování a správy koně s povozem a příslušenstvím. Při výkonu prozatimního opatření tvrdila žalobkyně k zabaveným věcem právo vlastnické, jež též napotomním sporem vysoudila. Žaloba o náhradu škody byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c. N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Nížší soudy zjistily, že žalobkyně neutrpěla ani uschováním ani správou koně u správce na koni žádné škody. Poněvadž při žalobě o náhradu škody, jakou jest právě tato žaloba, první podmínkou závazku k náhradě škody jest, aby žalobce utrpěl škodu bezprávným činem žalovaného (§ 1295 a násl. obč. zák.) a právě této podmínky zde není, nemůže o vzniku závazku žalovaného k náhradě skutečné škody z důvodu žalobou uplatňovaného býti řeči a proto není v tom směru žalobní nárok zákonem odůvodněn. Dovolání nelze však přiznati oprávnění ani potud, pokud dovolatelka, uplatňujíc dovolací důvod čís. 4 Šu 503 c. f. s., vytýká, že odvolací soud neposoudil případ po právní stránce správně, nepřisoudiv jí náhrady ušlého výdělku, jehož mohla koňským potahem docílit, ač prý škodu tu způsobil jí žalovaný tím, že koně od ní bezprávně odebral, a — ač ho mnohokrát vyzývala k upuštění od zástavního práva, neučinil tak a koně nevrátil. Náhradu ušlého zisku mohla by žalobkyně dle Šu 1324 obč. zák. od žalovaného jen tehdy požadovati, kdyby jí byl způsobil škodu buď »ve zlém úmyslu« nebo »z hrubé nedbalosti«. Tyto zákonné pojmy nejsou sice v zákoně nikde vymezeny, avšak z ustanovení Šu 1297 obč. zák., jež mluví o »o b y č e j n ý c h« schopnostech člověka a o nešetření pilnosti a pozornosti člověka »obyčejných« schopností, kteréžto nešetření nazývá se nedopatřením, nutno dovozovati, že »zlý úmysl« jest tu tehdy, když pachatel měl vůli ke zlu směřující, k bezprávnému výsledku čelící, kdežto o »hrubé nedbalosti« lze mluvit, když pachatel nezachovává vůbec žádné, ani té nejobyčejnější píle a pozornosti. Poněvadž podle zjištění obou nižších soudů kupoval dotyčného koně sám manžel dovolatelky, mohl se každý a tudíž i žalovaný domnívati, že kůň jest majetkem manžela dovolatelky, to tím spíše, že poměry majetkové nebývají mezi manžely tak přesně vyhraněny, by bylo vždy nade vší pochybnost jisto, co vlastnický patří manželce a co manželce. Velmi často nedá se ani určit, jakým způsobem se ten který kus majetkový do společné manželské domácnosti dostal a kterým z obou manželů a kdy byl získán. V takových případech právní nejistoty o vlastnictví jest míti dle Šu 1237 obč. zák. za to, že sporného kusu majetkového nabyt manžel. Za takového stavu věci nebylo vlastnictví zabaveného koně tak jasné, že žalovaný si byl vědom toho, nebo že alespoň při užití potřebné pozor-

nosti věděti musil, že zasahuje neprávem do právní sféry dovolatelky, učiniv návrh na povolení zatimního opatření, trvaje na něm, i když mu žalobkyně své vlastnické nároky ohlásila a jich se vybavovací žalobou domáhala. Když tedy žalovaný neuznal ihned její vlastnický nárok, koně jí nevydal a do sporu se pustil, nelze mu klásti za vinu, že jednal úmyslně nebo z hrubé nedbalosti.

Čís. 4030.

Úpadkový řád.

Byla-li úpadková pohledávka v šedesátidenní lhůtě před vyhlášením úpadku zabavena pro úpadcova věřitele a přikázána mu k vybrání a po vyhlášení úpadku poddlužníkem, jenž bez opomenutí náležité péče nevěděl o vyhlášení úpadku, věřiteli úpadcovu zaplacená, jest věřitel, nikoliv však i poddlužník, povinen zaplatiti přijaté placení do úpadkové podstaty.

(Rozh. ze dne 1. července 1924, Rv I 672/24.)

Na jmění Václava K-a byl dne 16. února 1923 vyhlášen úpadek. Václavu K-ovi příslušela proti trestnici v P. pohledávka, jež byla zabavena a přikázána k vybrání Olze B-ové. Dne 19. února 1923 vyplatila správa trestnice pohledávku Olze B-ové. Žaloba správce úpadkové podstaty proti eráru a Olze B-ové o zaplacení peníze, vyplaceného dne 16. února 1923 trestnicí v P. Olze B-ové, byla procesním soudem první stolice zamítnuta. Odvolací soud vyhověl žalobě proti Olze B-ové. Nejvyšší soud nevyhověl ani dovolání žalobce ani dovolání Olgy B-ové.

Důvody:

K dovolání strany žalující: Tato vznesla dovolání, pokud rozsudek prvního soudu byl soudem odvolacím potvrzen. Uplatňuje toliko důvod čís. 4 Šu 503 c. ř. s. majíc za to, že soud odvolací neposoudil správně po právní stránce poměr mezi úpadkovou podstatou a mezi žalovaným erárem. Tomuto mínění žalující strany však nelze přisvědčiti. Podle druhého odstavce Šu 3 dřívějšího úpadkového řádu ze dne 25. prosince 1868, čís. 1 ř. zák. z roku 1869 byl, jestliže povinné zaplacení dlužníkem úpadci jako věřiteli stalo se po vyhlášení úpadku a úpadce toho, co byl takto obdržel, ani nevydal do úpadkové podstaty, ani nepoužil pro ni, plátce prost povinnosti, zapraviti dluh opět a to nyní úpadkové podstatě, pouze tenkrát, když mu zahájení úpadku nemohlo v době zaplacení býti známo. Toto přísné stanovisko dřívějšího práva bylo v druhém odstavci Šu 3 nového, nyní platného, úpadkového řádu z roku 1914 změněno ve prospěch úpadkových dlužníků v ten způsob, že dlužník není zaplacením úpadci po zahájení úpadku sprostěn dluhu, lež by se toho, co bylo zaplacené, bylo dostalo úpadkové podstatě, nebo dlužníkovi nebylo v době zaplacení známo vyhlášení úpadku a tato okolnost nespočívá na opomenutí náležité péče. Toto nyní platné zákonné ustanovení spočívá na úvaze, že úřed-